

מסיני לפאתי עזה

המלחמה נסתיימה. אחריה בא הסכם השלום עם מצריים. לפי ההסכם היה צריך להחזיר למצריים את סיני ובכלל זה את מרחב שלמה שבו שוכנת גם נביעות (נועיבה בשפתם). באותם הימים כבר לא הייתי צנחן והייתי שייך ליחידת שולחן. יחידה שבה אתה יושב וחושב ושם לפעמים כאשר לא מצאת מה לחשוב היו מטילים עליך מטלות שונות ומשונות. כך נשלחתי יום אחד לנביעות בכדי להעביר את המקום בחזרה למצרים. בנביעות ישב בן דודי גיל. הוא ישב שם עוד בטרם היות המושב ואני באתי, להחריב את מפעל חייו. גיל היה איש אחר. בעוד שחברי המושב עסקו בתיירות וגידלו ירקות שלא בעונתם גיל ניהל את הסביבה במרחב. היה לו תקציב והוא העסיק בדואים בניקיון הסביבה. הוא סיפק להם פרנסה ובתמורה רכש מהם הבנה אשר לא תסולא בפז. הוא הכיר את הבדואים על אורחם ורבעם וידע כל פינה בסיני מהר משה ועד הים. כדי למלא את המשימה צוידתי בדרגת במ"ק (במקום קצין) ובמחלקה של חיילים מקורס מדסים (מדריכי ספורט בצבא). ממצרים הגיעה משלחת לקבל את המקום והיה עלי לדאוג שאנשי הישוב יעבירו את סודות המקום למצרים. במשלחת המצרית היו מכל טוב. מומחה לחקלאות - אגרונום מהאוניברסיטה בקהיר, מומחה לסדר אזרחי - קולונל ממשטרת טאנטה, מומחה להשקיה, מומחה לאקלים וכן הלאה כולם מן הגדולים והטובים במומחים אשר יש במצרים. אלה היו אמורים ללמוד מתושבי המקום להפעיל את מערכת ההשקיה ולגדל גידולים. עבר יום ועברו יומיים ואני הבנתי שהמצרים לא מתים ללמוד את סודות המקום והישראלים לא בא להם לספר להם אותם. נסעתי לאילת וקניתי מכספי כדור-רגל, כדור-עף, כדור-מים, שנורקל וסנפירים. חזרתי וארגנתי יום ספורט שבו שיסיתי את המצרים בחיילים (זכרו קורס מדסים). נתתי להם את שלושת הכדורים לקחתי את השנורקל והסנפירים והלכתי לטבול בים. בים היו אלמוגים צדפות ודגים בעושר ומגוון שלא ראיתי מעולם. כך ביליתי עד שהתמלאתי ביופי ולא יכולתי להכיל יותר ואז חזרתי למגרש ונחשו מי ניצח? המצרים. המצרים בני ה-40 ניצחו קורס מדסים בני 20. ככה זה כשאתה מייצג את מדינתך בנכר. הימים חלפו בשובה ונחת ובינתיים התחלתי לצייר, בעצם לרשום. מה לרשום? היו שם נערות חשופות וצרובות שמש מן הצפון וצעירים בדואים לבושים מכף רגל ועד ראש מן המדבר? אני בחרתי בגמלים. התחלתי לצייר גמל והלז קם והלך, ניסיתי אחר וגם הוא ברח, הבנתי שיש בשיגעון הזה שיטה וצריך לפצח אותה. בנועיבה גרים שני שבטים, הצפוני והדרומי. לשבט הצפוני היה שיך צפוני ולדרומי שיך דרומי ועל שני השבטים מלך שיך השיכים. מאחר ולא ידעתי של מי הגמל של הצפוני או של הדרומי פניתי אל שיך השיכים ובתור מלך המקום מטעם ממשלת ישראל, ביקשתי ממנו רשות לצייר גמל וקיבלתי. מאז הם ישבו לפני כמו הזונות בפני טולוז לוטראק ויכולתי לציירם כאוות נפשי. אתם וודאי שואלים: "זה מלך המקום?" אכן כן אני הייתי מלך המקום לתקופה של שבועיים. באחד מסיפורי האחרים תיארתי מצב שהיה בתקופת המהפכה ברוסיה. מצב שבו הלבנים (המלוכנים) עזבו והאדומים (הקומוניסטים) עדיין לא באו, ובכל זאת לא היה שם חלל ריק, החברה יצרה לה שלטון כרוחה. טוב או רע, יפה או מכוער שלטון היה שם. כך היה גם כאן. ישראל עזבה והמצרים עוד לא באו ומי היה הממונה על החלל שנוצר? אני. ואני זכרתי "אם אין אנשים היה אתה איש", רחצתי בים

וציירתי. היו שואלים אותי שאלות והייתי עונה. כך למשל מן המחלבה ביטבתה שאלו "כאשר יפרוץ השלום לאן נשלח את היוגורט" ועייתי: "גם בשלום ירחצו תיירים בים וגם הם ירצו לצנן את גרונם". אפילו יזמתי יוזמות. כך למשל ראיתי שלמצרים אין כל עניין בים וחשבתי לעצמי "אם לא ידעו מה יש בים לא יטרחו לשמור עליו". גייסתי את גיל ללמדם את הים זה לא הלך כל-כך, הים לא עניין אותם. חשבתי מה יהיה לכל עושר הים, למיני הדגים ולמגוון האלמוגים. בוודאי הכל ירד לטמיון יצאנו משם והנה הם מנצלים את הים אולי אפילו יותר מדי. יום אחד באו אלי הבדואים מן השבט הדרומי ואמרו: "אתם תעבירו את השלטון למצרים ומה יהיה איתנו?" שאלתי ומה אתם רוצים? אמרו: "לדבר איתם עכשיו". היה לי קו טלפון אל האלוף האחראי במטכ"ל, צלצלתי סיפרתי ושאלתי. האלוף אישר. למחרת עמדה לפתחי שיירה של מכוניות מרצדס (הבדואים אשפים במכוונאות והם משמישים את המרצדסים שאנחנו זורקים) עלינו בשיירה אני ועשרה מצרים ונסענו במדבר. הגענו לבית הארחה של השבט. בית הארחה היה חצר תחומה בקירות בוץ ונטולת גג. על הרצפה היו פרושים שטיחים כרים ומזרונים ושם חיכתה לנו כרה של אורז ודגים אדומים. הבדואים העבירו למצרים את מושכות (אולי מוסרות) השלטון, הקולונל הוציא תיק ואת כל אחד רשם. בדרך הביתה אמר לי בבוז: "הבדואים הם תת-אדם". חזרנו ואז באה בקשה דומה מן השבט הצפוני וגם הפעם באה שיירה של מרצדסים צפוניים והייתה כירה של אורז ובמקום דג היה בה כבש. יום אחד כאשר ישבתי ליד חדרי וציירתי, עברו לידי ידידי המצרים ושאלו: "מה אתה עושה?" אמרתי: "מצייר" הסתכלו המצרים בציור ואחד מהם האגרונם אמר: "לא כך מציירים אני אראה לך" לקח את הנייר שלי וצייר מהראש דקל כמו שמציירים דקל וגמל כמו שמציירים גמל ואני שלמדתי בקורס ציור בסמיטסוניאן אשר בווינגטון את דברי ניקוליאדס "לדעת לצייר זה לדעת לראות" עמדתי חפוי ראש אל מול האגרונם היודע איך נראה הגמל בלי לראותו בכלל. יום אחד בא לשם סגן אלוף אמיתי, ארחתי אותו כראוי ונתתי לו לטעום מטעמו של המקום. הוא התפתה נשאר ואני נשלחתי לשרם-א-שיך. בשרם-א-שיך התייצבתי במפקדת הפלוגה ואז אמר לי המ"פ: "תחזיק רגע את הטלפון אני מיד חוזר" ונסע לחפוש בצפון. הוא נסע ואני הפכתי לבמ"פ (במקום ממ"פ א). זה לא היה צחוק כי בטלפון שבידי נאמר "בעוד שעתיים יגיעו הקרנפים לשדה" ואני לא שמעתי שיש בסיני לא קרנפים ולא שדות. הצילה אותי מזכירת המ"פ שלימדה אותי שקרנפים זה מטוסי הרקולס והשדה הוא שדה התעופה ומי שיגיעו זה משלחת מצרית ולכן צריך לסלק מבעוד מועד את הטנקים מן השדה כדי לאפשר להם לנחות בשלום. איך יכולתי לדעת את כל זה מזה. גם אתם לא ידעתם מפני שלצבא יש שפת סתרים שבה מחליפים מילים מובנות במילים מומצאות מחשב. בשפה הזו טנק הוא "כבד" ומוצב הוא "מקרר" וכאשר אומרים "אפשר להכניס את הכבד למקרר" עליך להבין שלטנק מותר להיכנס למוצב. את השפה הזו משנים מדי פעם באמצעות מחשב ולכן אף איש מילואים לא מבין אותה. מי שיודע אותה היטב זה האויב. למחשב ישנן הברקות למשל לציר העובר בחווה הסינית שבו נפלו מרבית חברי, קוראים "ציר טרטור" אבל על כך סופר בסיפור אחר. חזרתי מסיני הביתה. החזרנו למצרים את כל סיני כולל שרם-א-שיך ומצאנו שטוב שלום משרם-א-שיך.

ומה עם גיל? גיל עבר. הוא רצה לשמור על הסביבה שליד הים במקום אחר. אמרו לו סביבה כזו יש רק בעזה, אבל גיל לא רצה שוב להעקר, התעקש ולבסוף איפשרו לו לגור בנתיב העשרה. מושב הגובל ברצועה צמוד לגדר בצידה הישראלי. שם הוא יושב חוטף קסאמים ושומר על הסביבה בארץ ישראל. סביבה המשתרעת לחוף הים בין רצועת עזה ואשדוד. עזה אשקלון ואשדוד ערי הפלישתים שעוד בימי שמשון ושאול היה לנו וויכוח איתן.

אז מה למדנו עד כאן?

אפשר לעבור מן המקום אי אפשר לעבור מן הקונפליקט.